

# Η ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Η Ελλάδα, με έκταση 132.000 τετρ. χιλιόμετρα και πληθυσμό περίπου 10.500.000, βρίσκεται στο νοτιότερο τμήμα της Βαλκανικής χερσονήσου και ανήκει στη Μεσογειακή ζώνη της Παλαιαρκτικής βιογεωγραφικής περιοχής. Χαρακτηρίζεται από μεγάλη κλιματική ποικιλότητα, λόγω της γεωγραφικής της θέσης, του σύνθετου ανάγλυφου και λόγω της παρουσίας της θάλασσας. Η χώρα μας χαρακτηρίζεται επίσης από την εκτεταμένη ακτογραμμή (περίπου 15.000 χλμ.) και τα πολλά συγκροτήματα νησιών στα Αρχιπελάγη του Αιγαίου και του Ιονίου.

Χαρακτηριστικό της ορογραφικής διαμόρφωσης της χώρας είναι το έντονο ανάγλυφο, με απότομες, πολλές φορές απόκρημνες πλαγιές, καθώς και η παρουσία περίπου 42 κορυφών με ύψος πάνω από 2.000 μέτρα και η δημιουργία πολλών κοιλάδων, η καθεμία από τις οποίες, σε συνδυασμό και με την ποικιλία των πετρωμάτων, δημιουργεί ένα ξεχωριστό τοπικό κλιματικό περιβάλλον. Έτσι, δημιουργούνται συνθήκες απομόνωσης και συνεπώς ενδημισμού, ο οποίος είναι έντονος στη χώρα μας. Σε αυτό συντελεί επίσης και η ύπαρξη πολλών νησιών και νησίδων κυρίως στο Αιγαίο Πέλαγος.

Η Ελλάδα φιλοξενεί μεγάλο βιολογικό πλούτο, έναν από τους μεγαλύτερους της Ευρώπης και της Μεσογείου. Ο πλούτος αυτός είναι αποτέλεσμα των ακόλουθων παραγόντων:

**Η βιογεωγραφική θέση της Ελλάδας στα όρια τριών ηπείρων, της Ευρώπης, της Ασίας και της Αφρικής.** Ο ευρωπαϊκός χαρακτήρας επικρατεί στα περισσότερα είδη, υπάρχουν όμως αρκετά παραδείγματα επίδρασης των άλλων δύο ηπείρων στην πανίδα και τη χλωρίδα της Ελλάδας. Τα ασιατικά στοιχεία είναι κοινά, ιδιαίτερα στη χλωρίδα και την πανίδα των νησιών του ανατολικού Αιγαίου (π.χ. τα φυτά *Amygdalus gracea*, *Consolida phrygia*, το θηλαστικό *Sciurus anomalus*, τα πουλιά *Sitta krueperi*, *Holopterus spinosus*), ενώ σε ορισμένες ομάδες μπορούμε να βρούμε και αφρικανικά στοιχεία, όπως π.χ. τα φυτά *Arum cyrenaicum*, *Allium chamaemoly*.

**Η μεγάλη τοπογραφική ποικιλότητα της Ελλάδας.** Αυτή οφείλεται στον μεγάλο αριθμό νησιών, την απότομη μεταβολή του τοπίου από θαλάσσιο σε αλπικό μέσα σε απόσταση λίγων χιλιομέτρων, τον εκτεταμένο κατακερματισμό της χώρας από πολυάριθμους ποταμούς, ρέματα, χαράδρες, κοιλάδες, χερσονήσους και τον μεγάλο αριθμό σπηλαίων και άλλων υπόγειων περιβαλλόντων.

**Η σύνθετη γεωλογική και οικολογική ιστορία της Ελλάδας.** Ο ελληνικός χώρος έχει υποστεί σύνθετες τεκτονικές, ευστατικές, κλιματικές και βιοτικές μεταβολές μέσα στον χρόνο. Επιπλέον, η διαρκής παρουσία ανθρώπων δραστηριοτήτων για περισσότερα από 8.000 έτη, έχει διαμορφώσει ένα εξαιρετικά ποικίλο περιβάλλον.

**Οι σχετικά ήπιες ανθρώπινες επεμβάσεις.** Η ανθρώπινη δραστηριότητα, παρότι εκτεταμένη, δεν ήταν σε γενικές γραμμές καταστροφική, έως πρόσφατα. Πολλές πρακτικές, ιδιαίτερα γεωργικές, έχουν οδηγήσει στην αύξηση της βιοποικιλότητας. Επίσης, η ανθρώπινη δραστηριότητα έχει αυξήσει την ετερογένεια των ενδιαιτημάτων, αυξάνοντας έτσι τη βιοποικιλότητα. Οι πρακτικές αυτές άλλαξαν σημαντικά μόνο κατά τις πρόσφατες δεκαετίες.

Γεοντολογικός σχηματισμός στην Πελοπόννησο. Φωτ. αρχείο ΕΚΒΥ / Έγγραφο



Δυτικά Πελοπόννησος. Φωτ. αρχείο ΕΚΒΥ / Έγγραφο



Αιγαίο Πέλαγος. Φωτ. αρχείο ΕΚΒΥ / Έγγραφο



Μικρή παραρτημένη κοιλάδα. Φωτ. αρχείο ΕΚΒΥ / Έγγραφο



Όρειση Ευρωπαική. Φωτ. αρχείο ΕΚΒΥ / Έγγραφο



Ρυάκι στην Ήπειρο. Φωτ. αρχείο ΕΚΒΥ / Έγγραφο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ



ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ  
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΟΤΟΠΩΝ - ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ